

Τάσεις και εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον: Οι επιδράσεις στο Δήμο Πειραιά

Άγγελος Τσακανίκας,

Αναπληρωτής Καθηγητής, Οικονομικής Αξιολόγησης Συστημάτων
Τεχνολογίας Καινοτομίας Και Επιχειρηματικότητα,

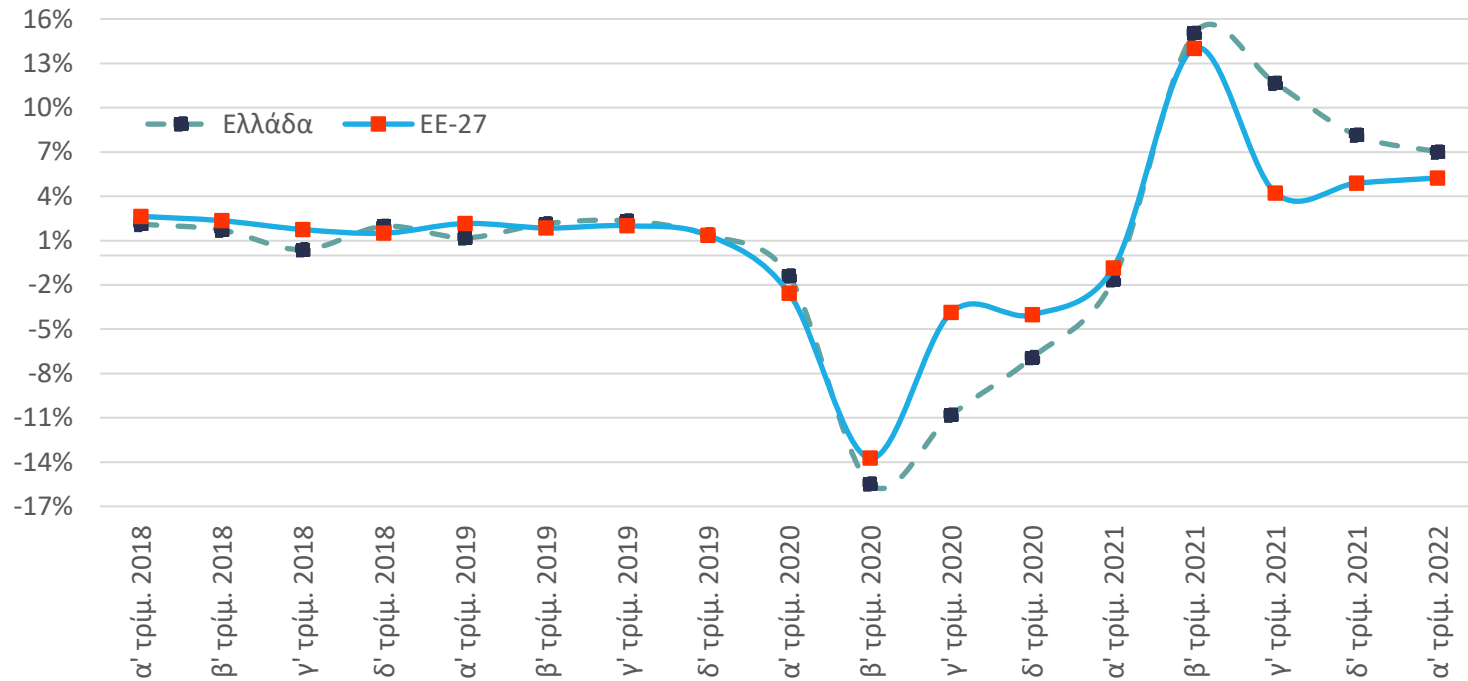
Διευθυντής Εργαστηρίου Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Το γενικό οικονομικό περιβάλλον

Ισχυρή ανάπτυξη το α' τρίμηνο του 2022 της τάξης του 7,0% έναντι 5,2% στην ΕΕ

Κυρίως λόγω έντονης ανόδου ιδιωτικής κατανάλωσης και εξαγωγών υπηρεσιών

Ετήσιος ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ (%)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ , Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, σε σταθερές τιμές 2015, ΕΛ.ΣΤΑΤ

Τάσεις σε βραχυχρόνιους δείκτες δραστηριότητας

Βιομηχανία

- Ενίσχυση βιομηχανικής παραγωγής + 1,9% στο πρώτο τετράμηνο του 2022 αντί αύξησης κατά 8,8% το 2021
- Μείωση στην Ευρωζώνη κατά 0,5%, αντί ενίσχυσης κατά 11,8% την ίδια περίοδο του 2021

Κατασκευές

- Άνοδος παραγωγής στις Κατασκευές το πρώτο τρίμηνο κατά 12,0% αντί απωλειών 9,3% στην ίδια περίοδο πέρυσι
- Αύξηση στην παραγωγή Οικοδομικών Έργων κατά 20,8% αντί πτώσης κατά 16,5% πριν ένα έτος

Τουρισμός

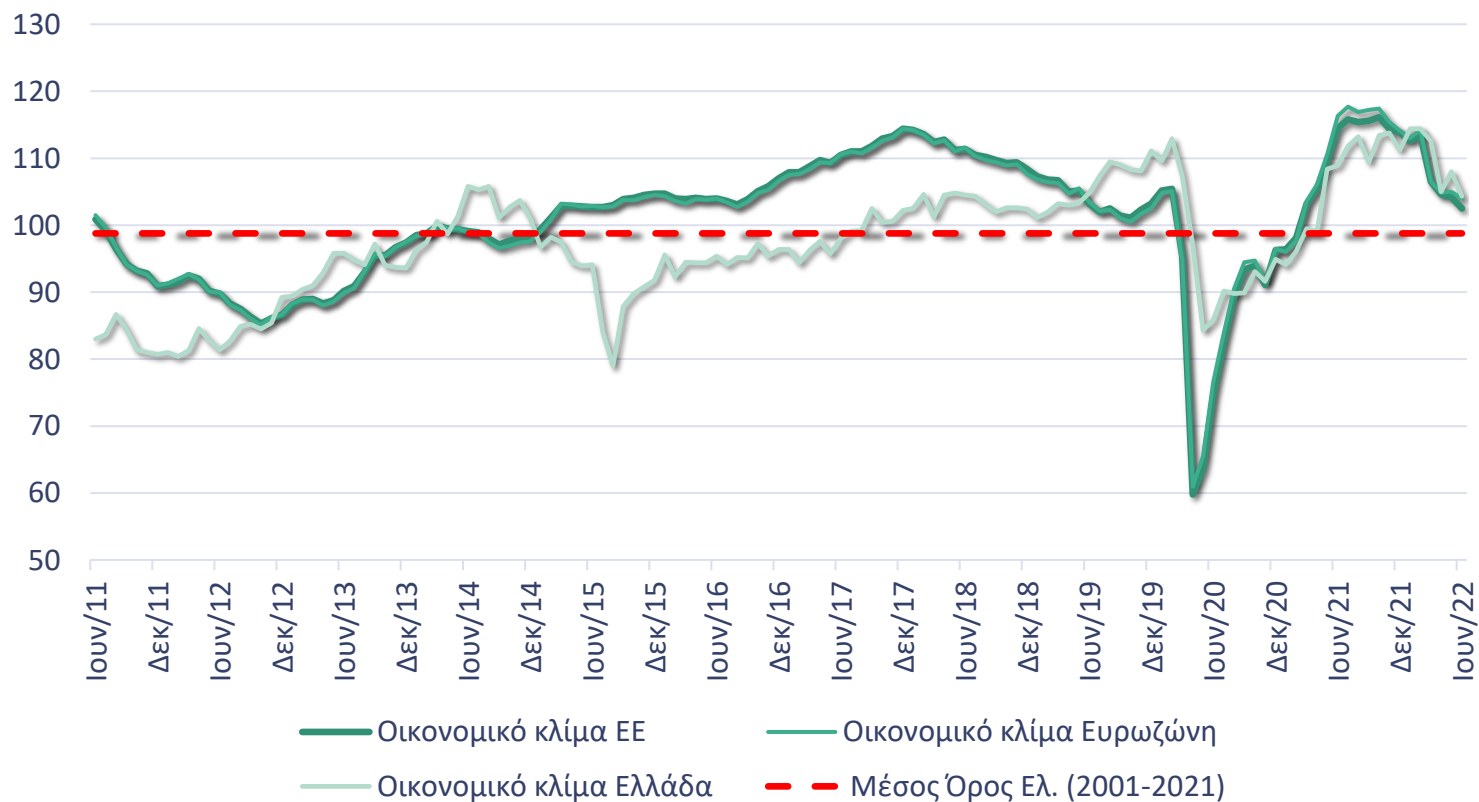
- Κατακόρυφη αύξηση 134,8% στον κύκλο εργασιών το πρώτο τρίμηνο του 2022, σε συνέχεια +39,9% το 2021, λόγω του lockdown στη μεγαλύτερη διάρκεια αυτού του τριμήνου πέρυσι

Λιανικό Εμπόριο

- Αύξηση 10,2% στον όγκο του Λιανικού Εμπορίου το πρώτο τρίμηνο 2022 σε συνέχεια ανόδου κατά 4,1% το 2021.

Αλλά επιδείνωση Οικονομικού Κλίματος το δεύτερο τρίμηνο του 2022 σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο. Οριακά υψηλότερα από πέρυσι.

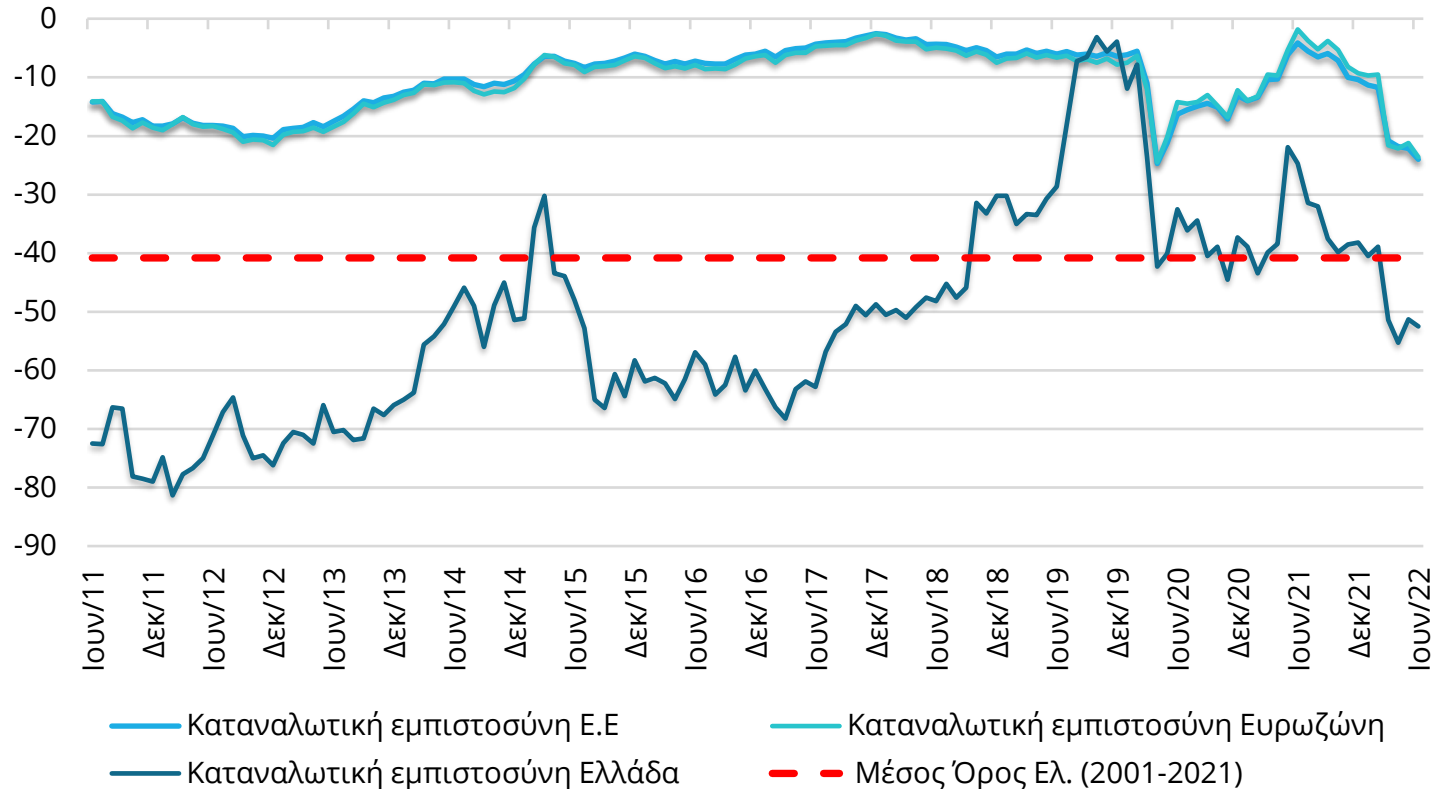
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Με επιδείνωση της Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

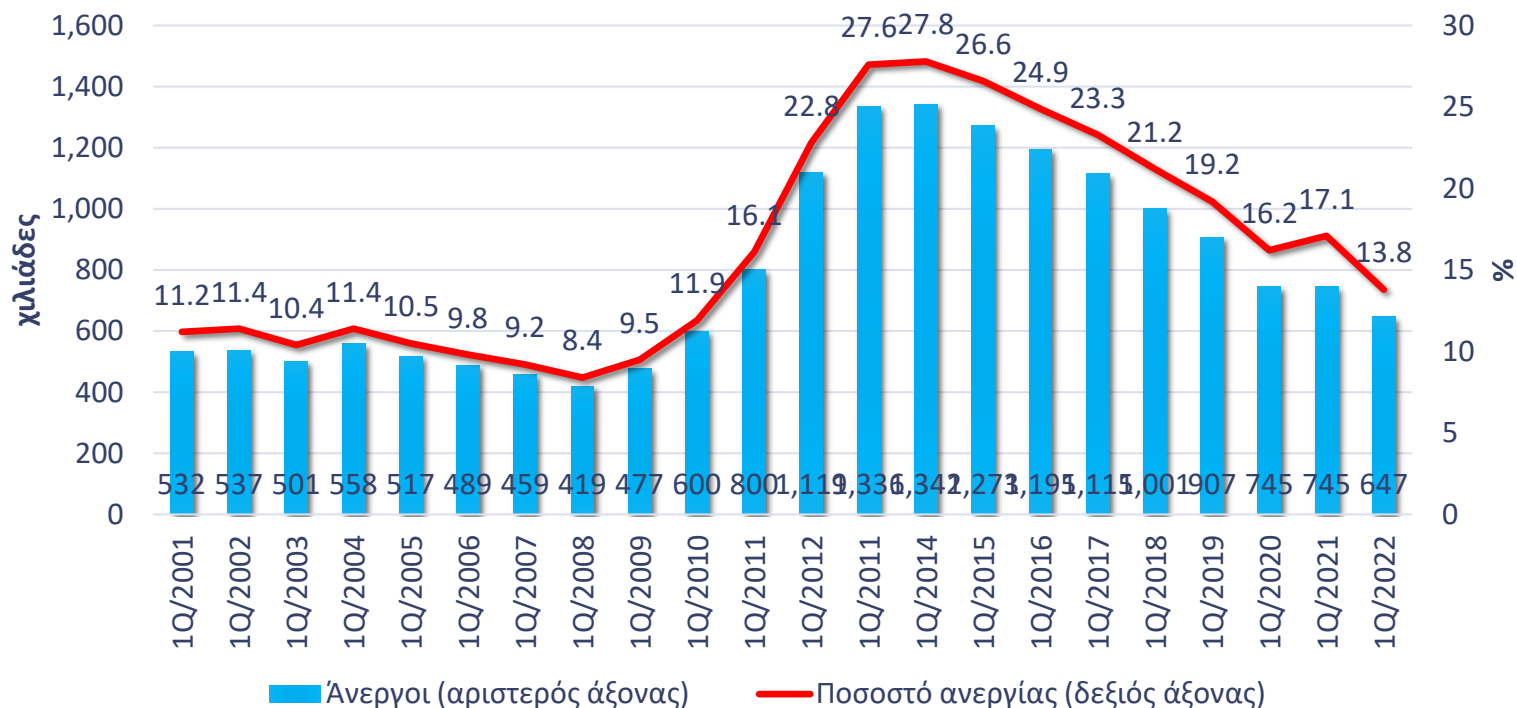
Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η ανεργία στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2011

Αριθμός ανέργων και ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα

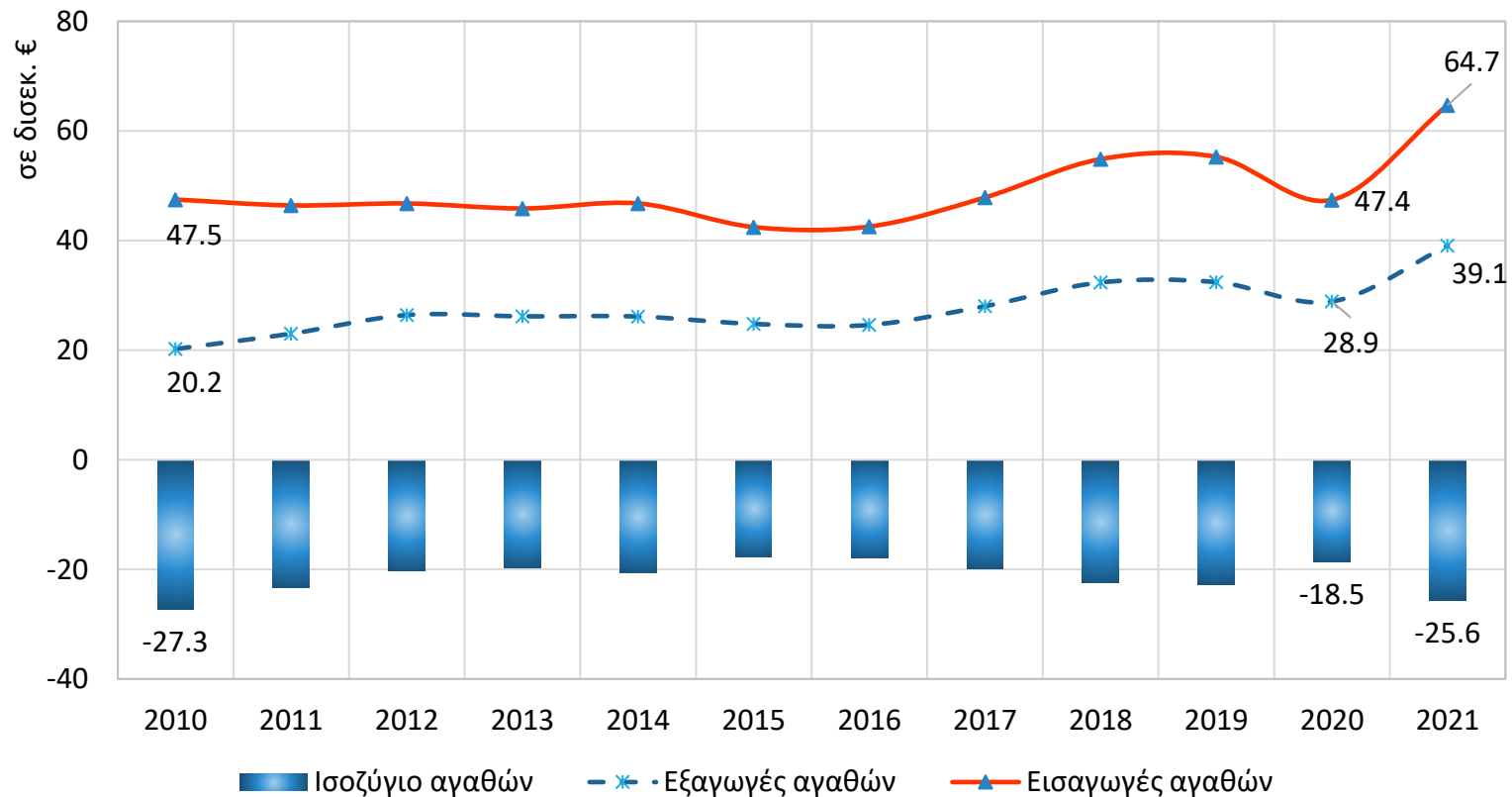

➤ Αύξηση απασχόλησης σε 19 κλάδους. Ενδεικτικά: Τουρισμός (+129,9 χιλ.), Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο (+84,9 χιλ.), Μεταποίηση (+41,1 χιλ.), Εκπαίδευση (+28,8 χιλ.).

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Άνοδος εξαγωγών αγαθών, αλλά διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος το 2021 (γ-ο-γ)

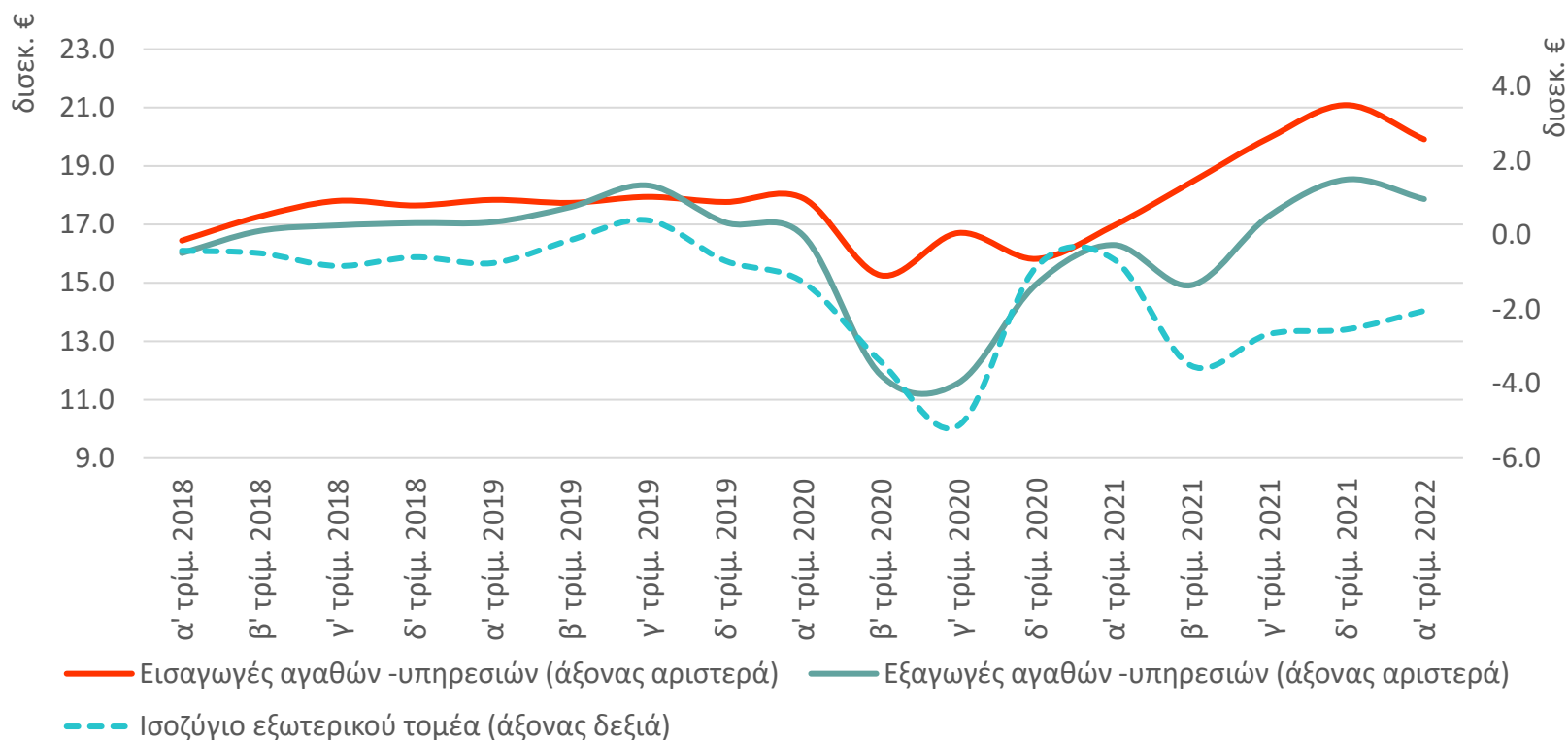
2010 -2021: Σχεδόν διπλασιάστηκαν οι εξαγωγές αγαθών. Ηπιότερη αλλά σημαντική άνοδος και για τις εισαγωγές. Αποτέλεσμα η μικρή συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος.

Πηγή: Eurostat

Εξασθένιση του ελλείμματος στον εξωτερικό τομέα

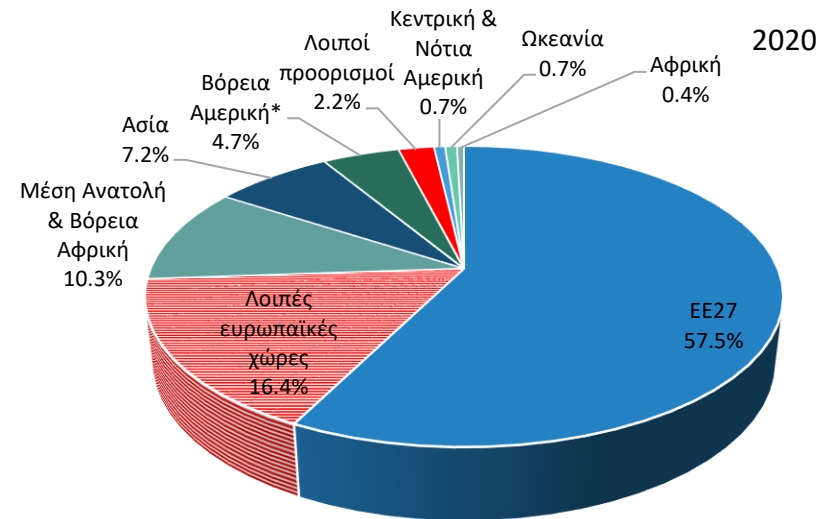
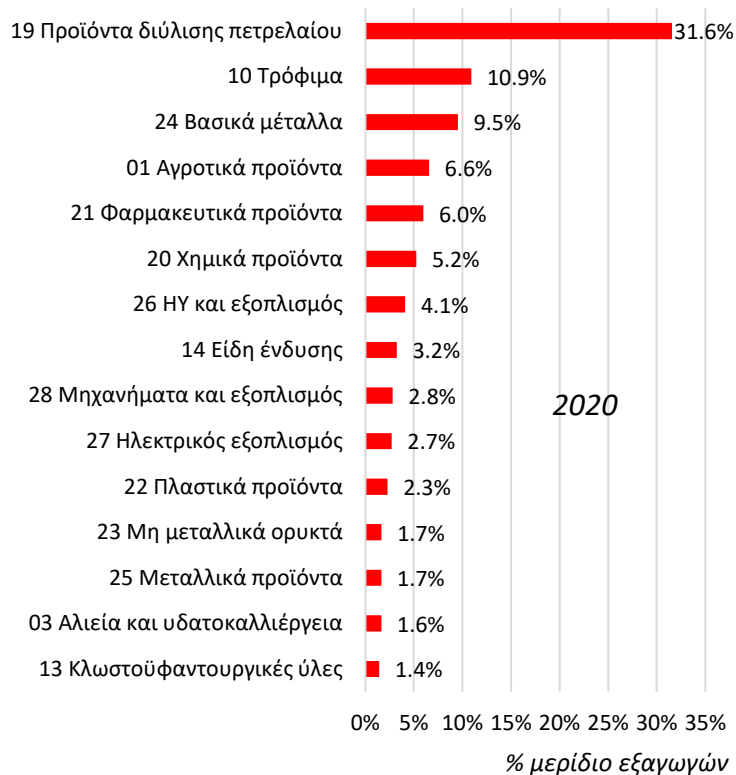
- Ενίσχυση εξαγωγών 9,6% (+€1,6 δισεκ.) το α' τρίμ. του 2022, έναντι μείωσης 2,0% ένα χρόνο πριν. Αύξηση των εξαγωγών υπηρεσιών (+23,0%), σε χαμηλότερα επίπεδα η άνοδος για τις εξαγωγές αγαθών (+2,5%).
 - Μεγαλύτερη ενίσχυση εισαγωγών (+17,5% ή +€3,0 δισεκ.), έλλειμμα ισοζυγίου €2,0 δισεκ.

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, σε σταθερές τιμές 2015

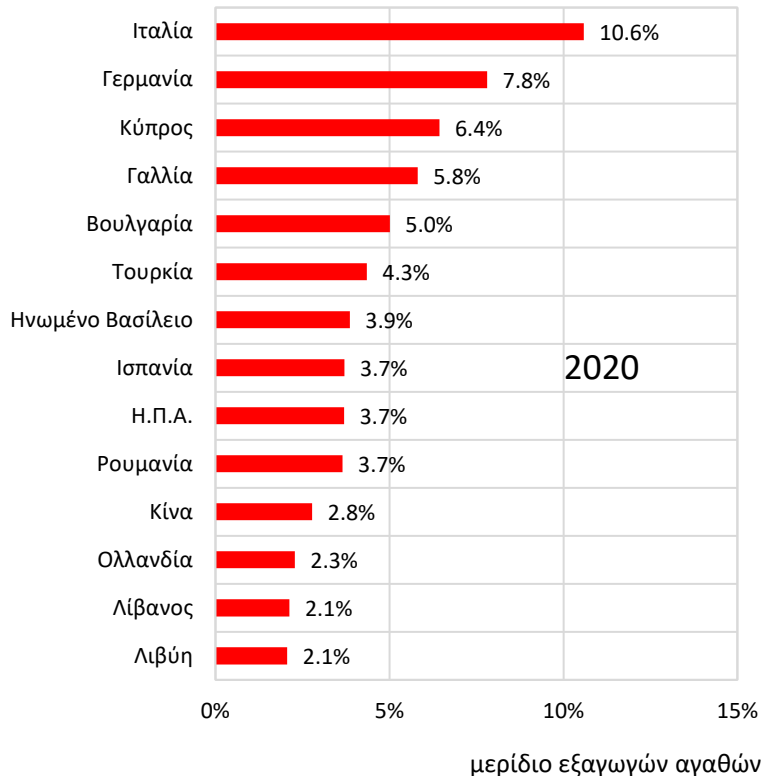
Τα Τρόφιμα και τα Βασικά μέταλλα στα πιο εξαγόμενα προϊόντα, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, το 2020

- Σχεδόν το 1/3 των εξαγωγών αγαθών αποτελούν τα Προϊόντα διύλισης πετρελαίου.
- Έπονται τα Τρόφιμα (11%) και τα Βασικά μέταλλα (9,5%).
- Χαμηλότερα τα Αγροτικά προϊόντα (6,6%) και τα Φαρμακευτικά προϊόντα (6,0%).

Μικρή διεύρυνση εξαγωγών. Βασικός προορισμός η Ευρώπη, σχεδόν για το 74% των προϊόντων.

Αγορές εντός ΕΕ οι βασικοί προορισμοί των εγχώριων προϊόντων

□ Κορυφαίος εμπορικός εταίρος για το 2020 η Ιταλία, με σχεδόν το 11% (ή €3,3 δισεκ.) των εξαγωγών αγαθών, ακολουθούν η Γερμανία και η Κύπρος, με 7,8% (ή €2,4 δισεκ.) και 6,4% (ή €1,9 δισεκ.).

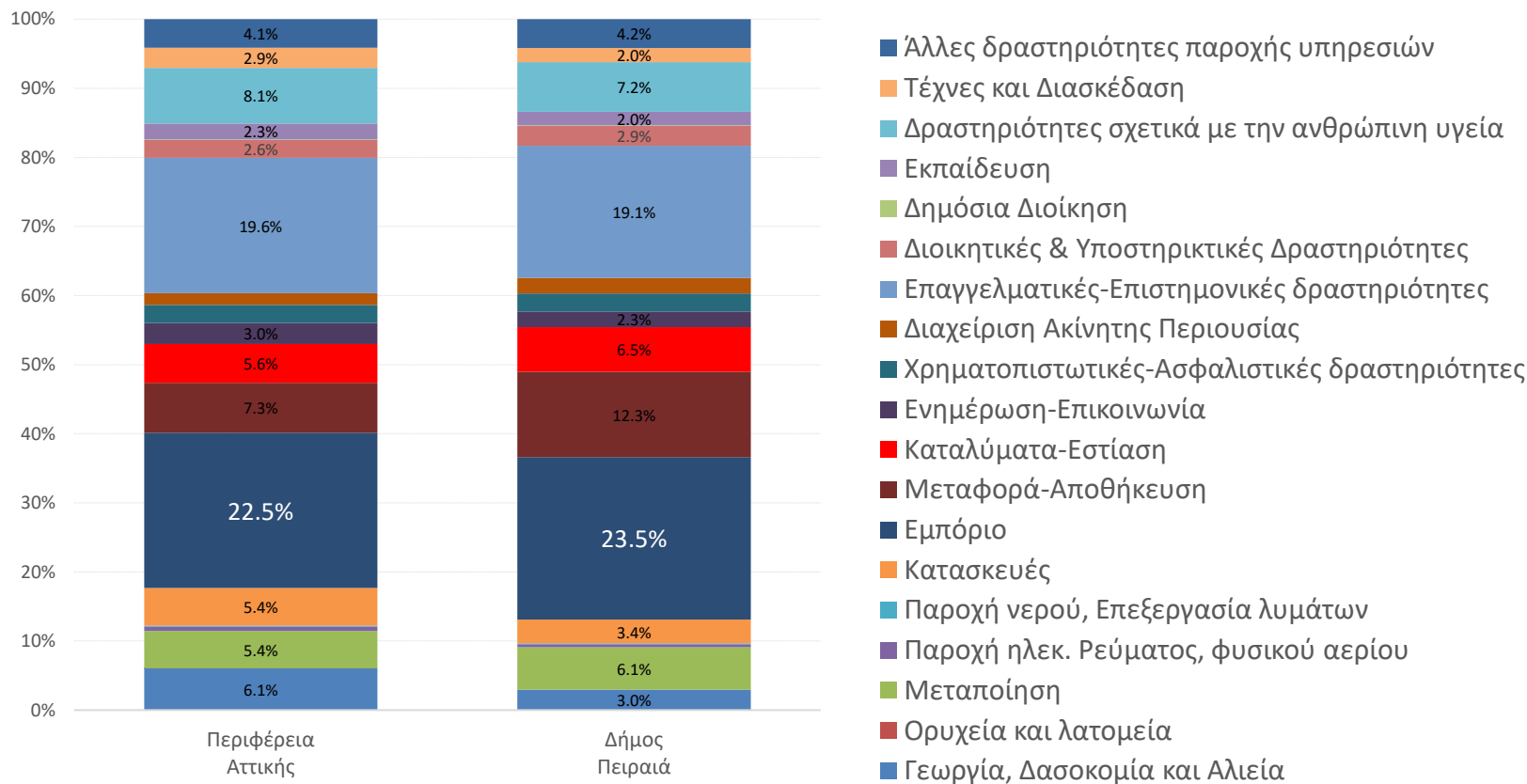
□ Τη πρώτη πεντάδα συμπληρώνουν η Γαλλία και η Βουλγαρία, με μερίδιο στο 5,8% (ή €1,8 δισεκ.) και 5,0% (ή €1,5 δισεκ.), αντίστοιχα.

□ Τη δεκάδα συμπληρώνουν ο Λίβανος και η Λιβύη κυρίως λόγω των Προϊόντων διύλισης πετρελαίου

Βασικά οικονομικά μεγέθη Δήμου Πειραιά

5ος μεγαλύτερος δήμος στη χώρα και ένας από τους πιο πυκνοκατοικημένους της (απογραφή πληθυσμού 2011)

Το Εμπόριο και οι Επαγγελματικές δραστηριότητες οι κύριοι κλάδοι για το Δήμο Πειραιά

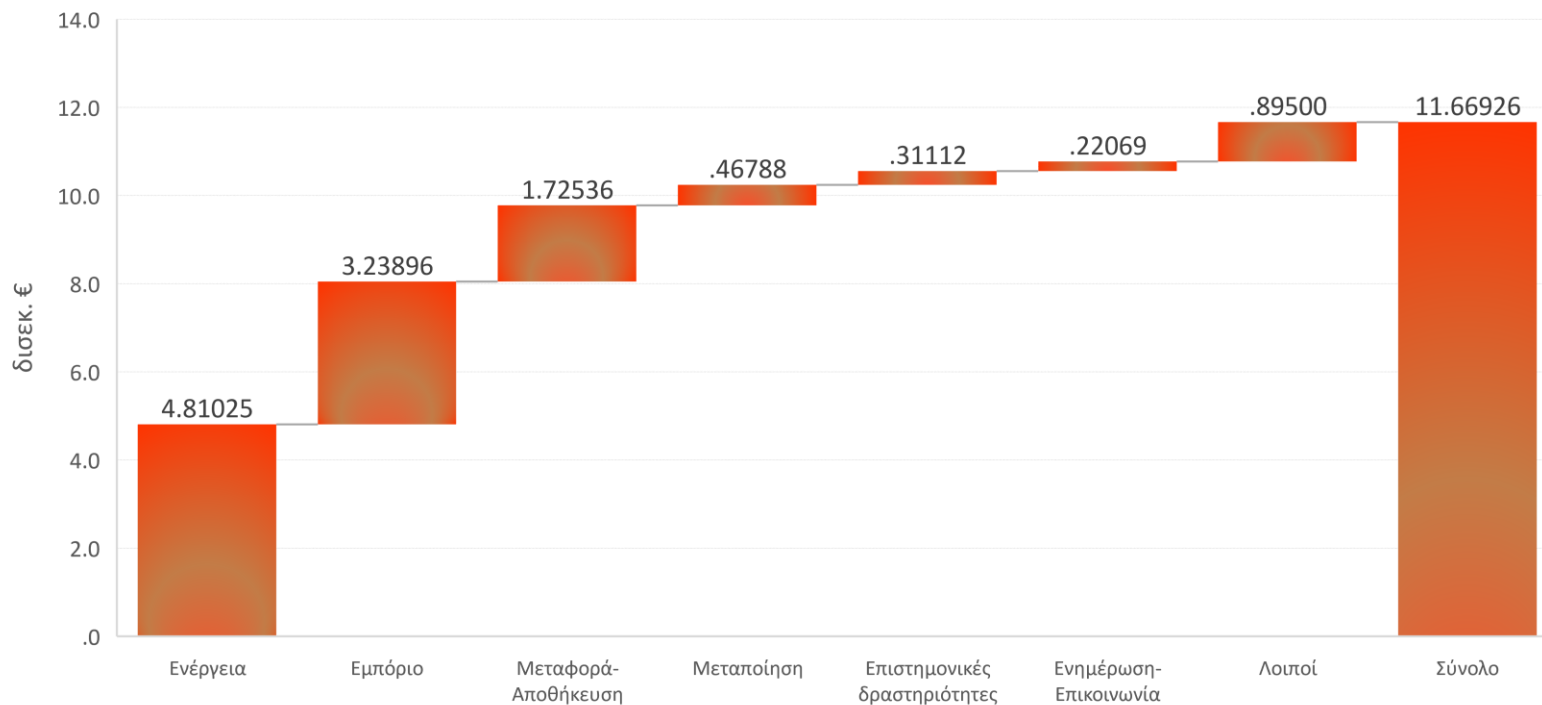
Το 87% των επιχειρήσεων του Δήμου Πειραιά σε παροχή υπηρεσιών : 1 στις 4 επιχειρήσεις στο Εμπόριο, 20% σε Επιστημονικές-Επαγγελματικές δραστηριότητες και 12% σε Μεταφορές-Αποθήκευση.

Οικονομία προσανατολισμένη σε υπηρεσίες σε βαθμό μεγαλύτερο από το μέσο όρο της χώρας: ο τομέας υπηρεσιών αντιπροσωπεύει το 90% της παραγόμενης ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, (86% στην Περιφέρεια Αττικής, 80% στη χώρα.

Πηγή: Μητρώο επιχειρήσεων, ΕΛΣΤΑΤ, 2017

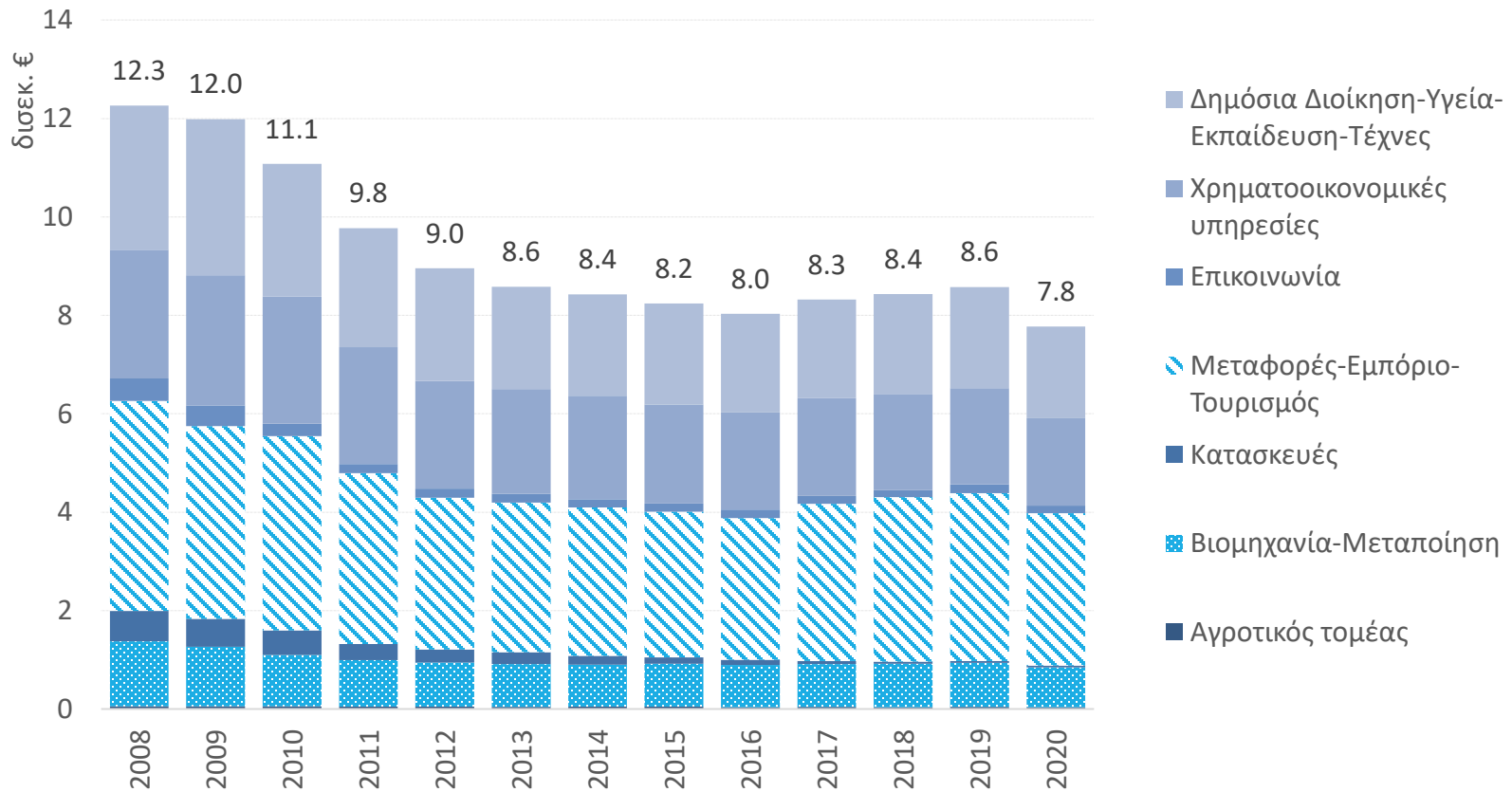
Συνολικός κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων στο Δήμο Πειραιά σχεδόν στα €11,7 δισεκ. το 2017

- Μεγαλύτερο μερίδιο κύκλου εργασιών προέρχεται από την βιομηχανία και συγκεκριμένα τον κλάδο παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου με ποσοστό 41,2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Επιχειρήσεων, 2017

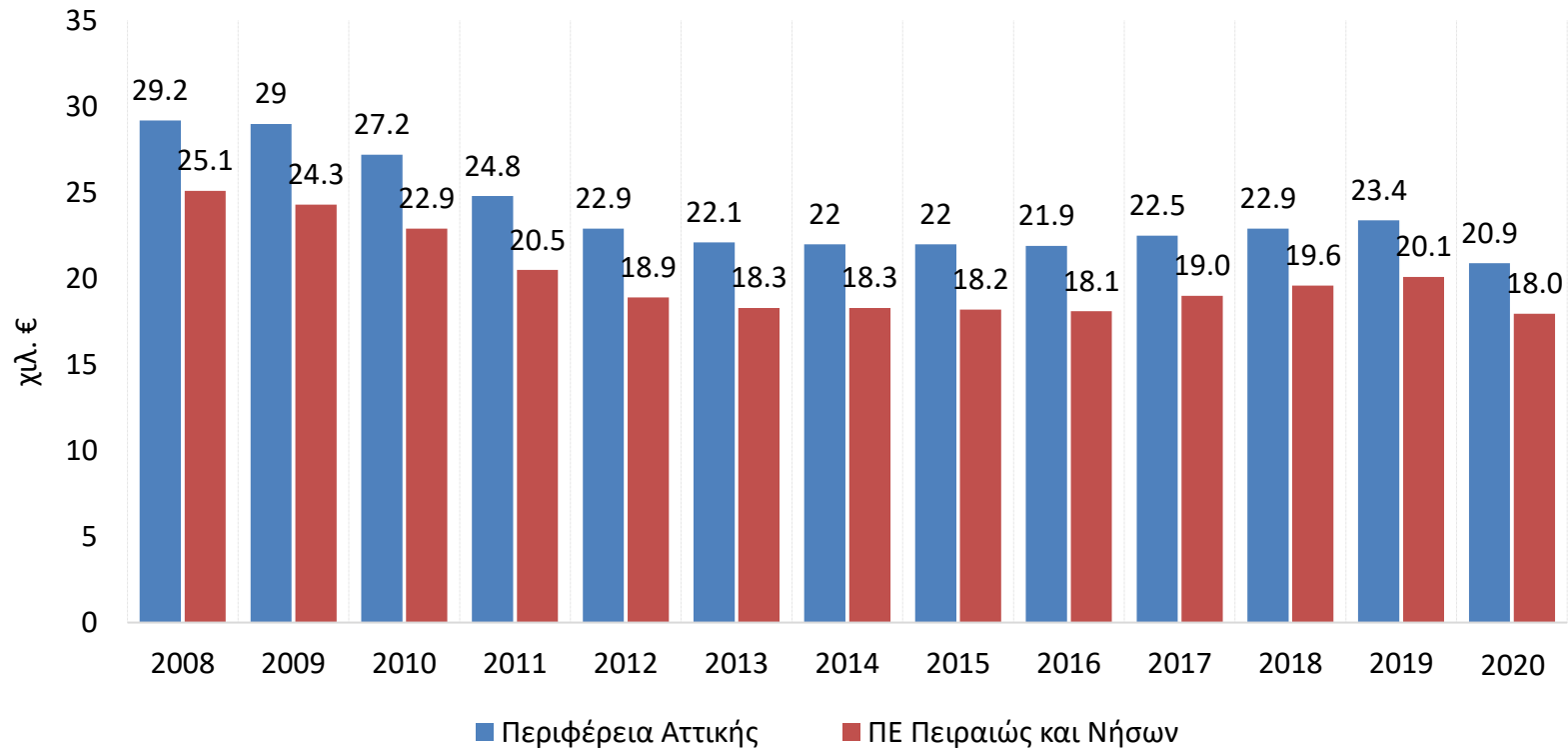
Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στις Περιφερειακές ενότητες Πειραιώς και Νήσων

Πηγή: Eurostat, Εκτιμήσεις για το έτος 2020

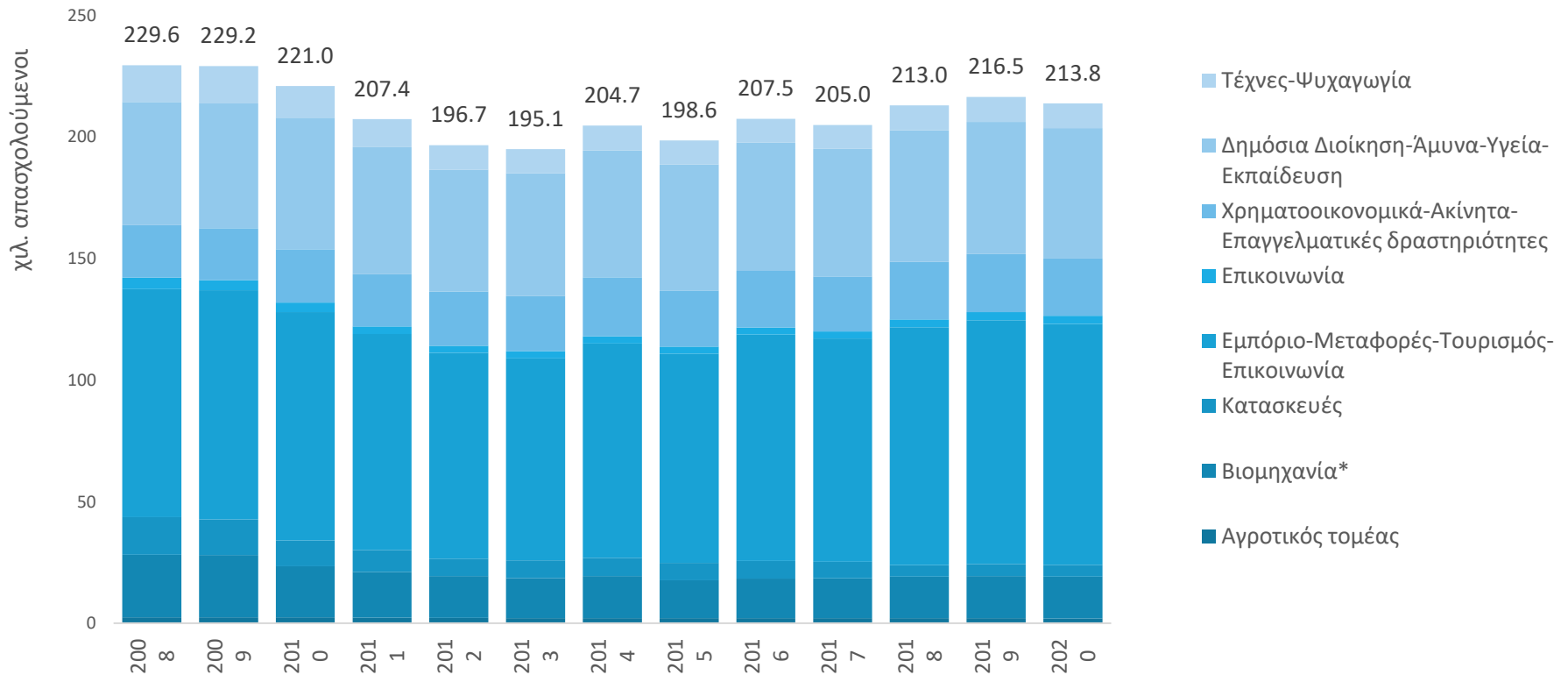
Διαχρονική υστέρηση στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε σχέση με το σύνολο της περιφέρειας

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ

Πηγή: Eurostat, Εκτίμηση για το 2020

Η απασχόληση (περιφέρεια Πειραιώς και νήσων) ανέκαμψε ήπια ...

Πηγή: Eurostat

- Περί τις 100 χιλ.. στον ευρύτερο τομέα Εμπόριο-Μεταφορές-Τουρισμό (46,2% συνολικής απασχόλησης), Δημόσια Διοίκηση-Υγεία-Εκπαίδευση: ~ 54 χιλ. άτομα.
- ΕΦΚΑ: αριθμός ασφαλισμένων στις Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις για επιχειρήσεις Δήμου Πειραιά ανήλθε σε 82,6 χιλ. το 2020 από 83,4 χιλ. το 2019.

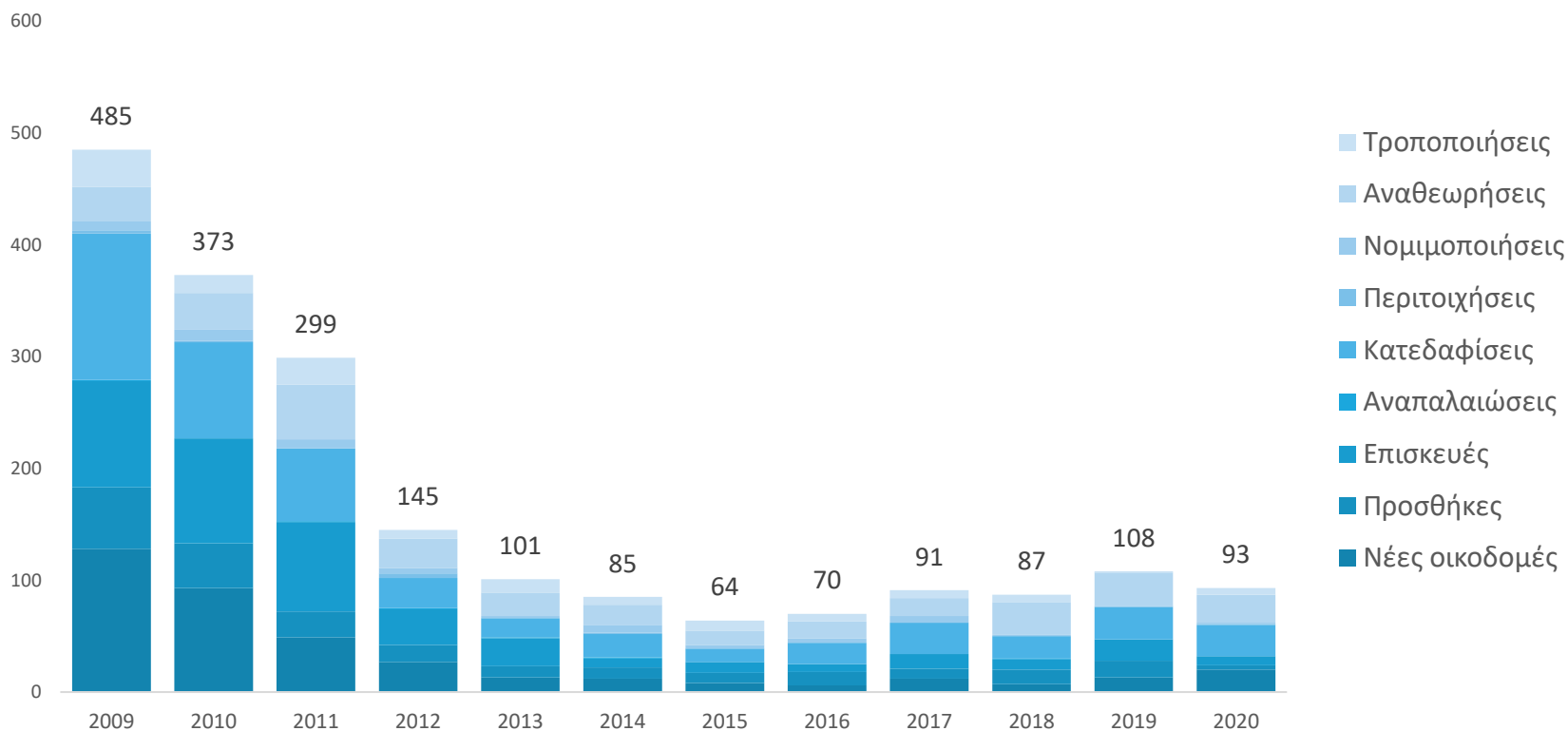
Κατάρρευση επενδύσεων παγίου κεφαλαίου

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Εκτιμήσεις στοιχείων

Σε πολύ χαμηλά επίπεδα η οικοδομή

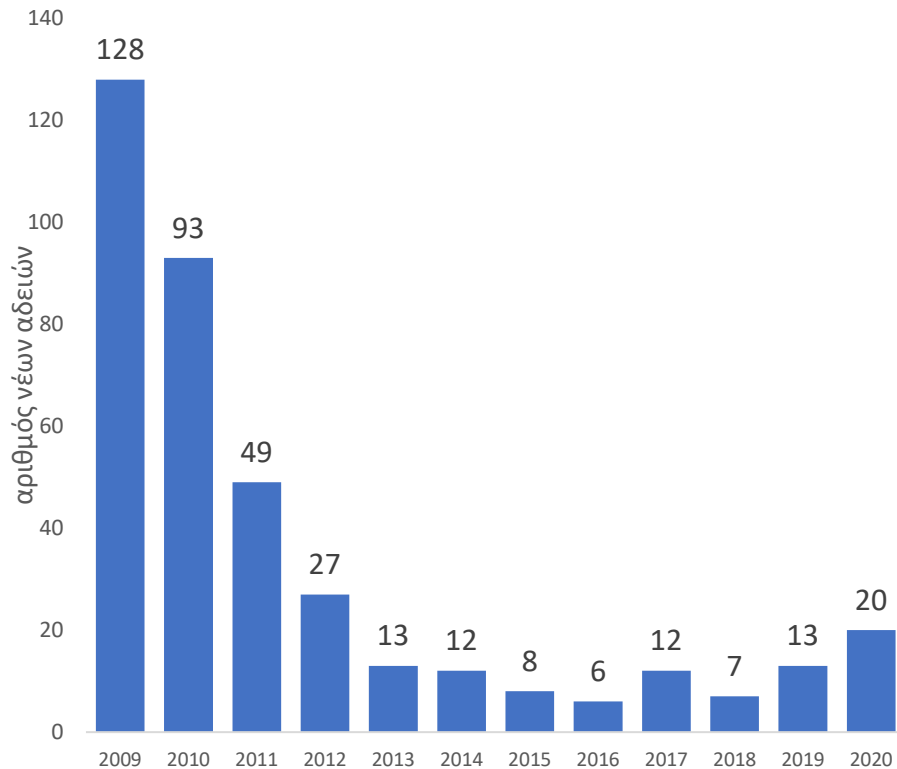
Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα στο Δήμο Πειραιά, 2009-2020

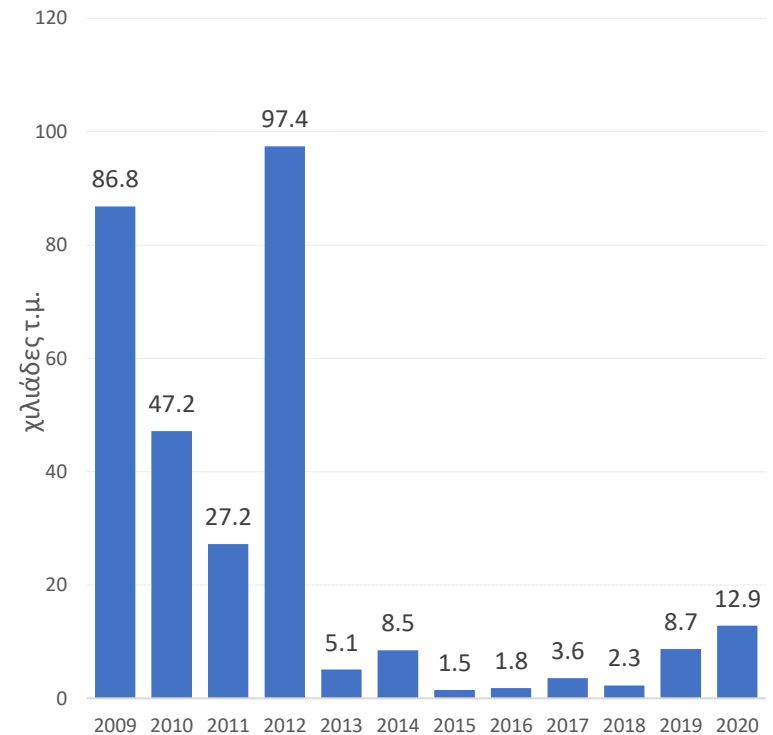
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Οριακή ανάκαμψη ...αλλά από πολύ χαμηλά επίπεδα

Νέες άδειες οικοδομής στον Δήμο Πειραιά, 2009-2020

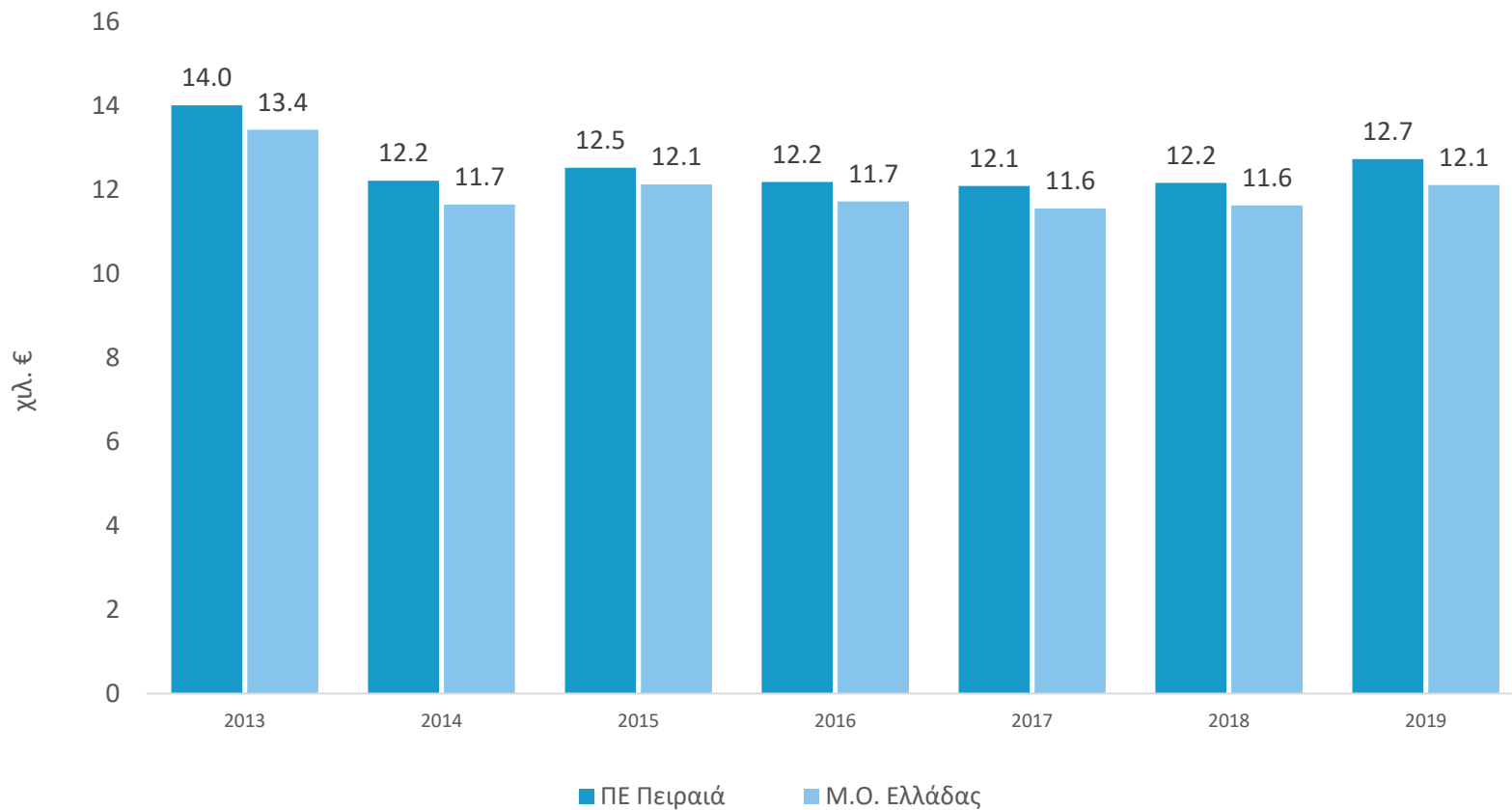
Οικοδομική δραστηριότητα σε όρους επιφάνειας στον Δήμο Πειραιά, 2009-2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Υψηλότερα τα δηλωθέντα εισοδήματα από το σύνολο τη χώρας

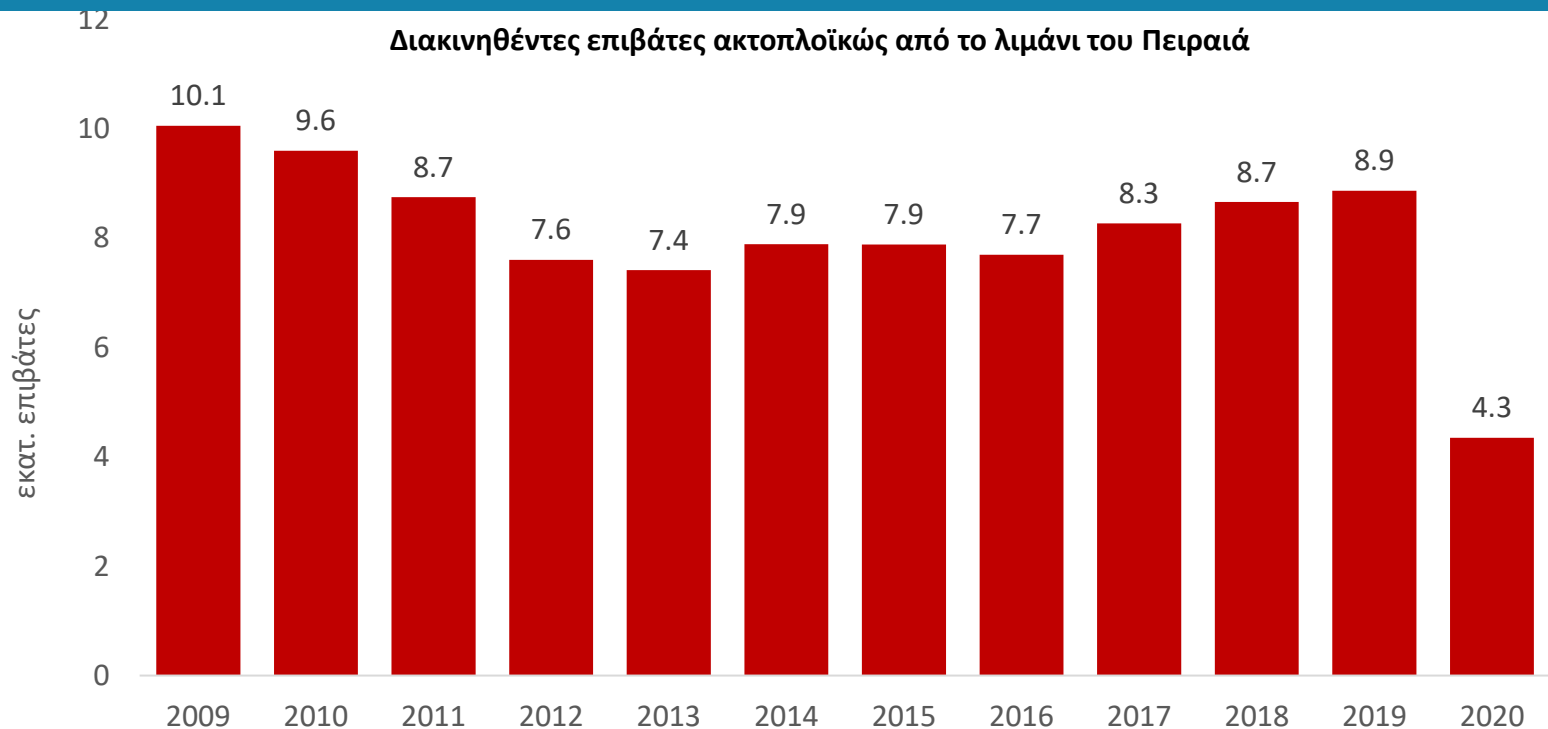
Μέσο δηλωθέν εισόδημα ανά φορολογούμενο, 2013-2019

Πηγή: ΑΑΔΕ

Το κύριο λιμάνι ακτοπλοΐας και το βασικότερο λιμάνι εξυπηρέτησης κρουαζιερόπλοιων της χώρας

- 2019: ακτοπλοϊκή επιβατική κίνηση στο λιμάνι Πειραιά (εξαιρουμένης κρουαζιέρας και κίνησης γραμμής Σαλαμίνας) ανήλθε στο υψηλότερο επίπεδο από το 2013 (8,9 εκατ. επιβάτες).
- Διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων: στην 4^η θέση στην Ευρώπη (2020) και 1^η θέση στη Μεσόγειο.

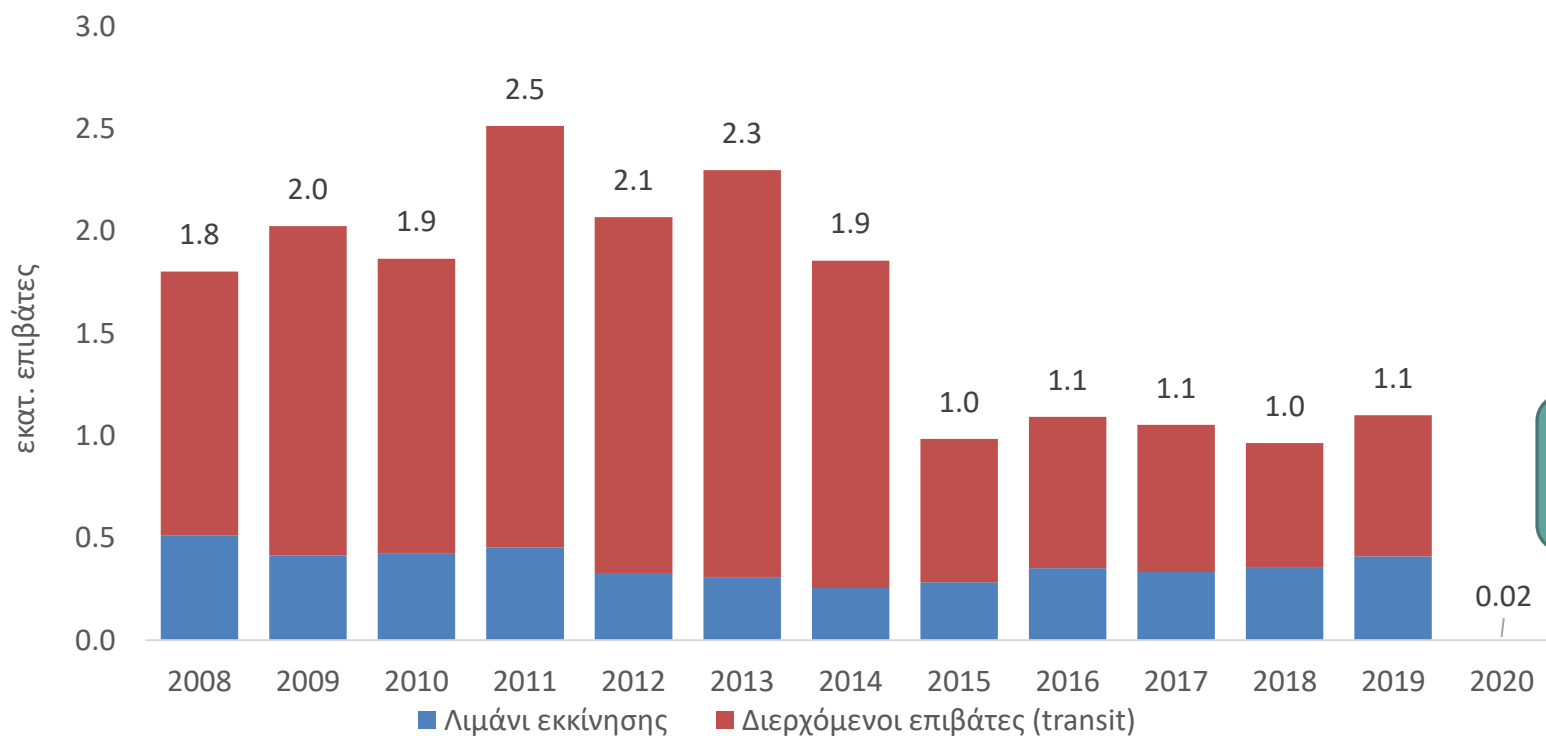
Σημείωση: Επιβάτες που μετακινήθηκαν ακτοπλοϊκώς (συμπεριλαμβανομένου του Αργοσαρωνικού). Δεν περιλαμβάνονται οι επιβάτες σε κρουαζιερόπλοια και στην πορθμειακή γραμμή Σαλαμίνα-Πέραμα.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σημαντική και η παρουσία της κρουαζιέρας

- Η συνολική διακίνηση επιβατών κρουαζιέρας το 2019 ανήλθε σε 1,1 εκατ. επιβάτες από 961 χιλ. επιβάτες το προηγούμενο έτος (+14,2%), αντιπροσωπεύοντας το 20% του συνόλου των επισκεπτών της χώρας με κρουαζιερόπλοια.

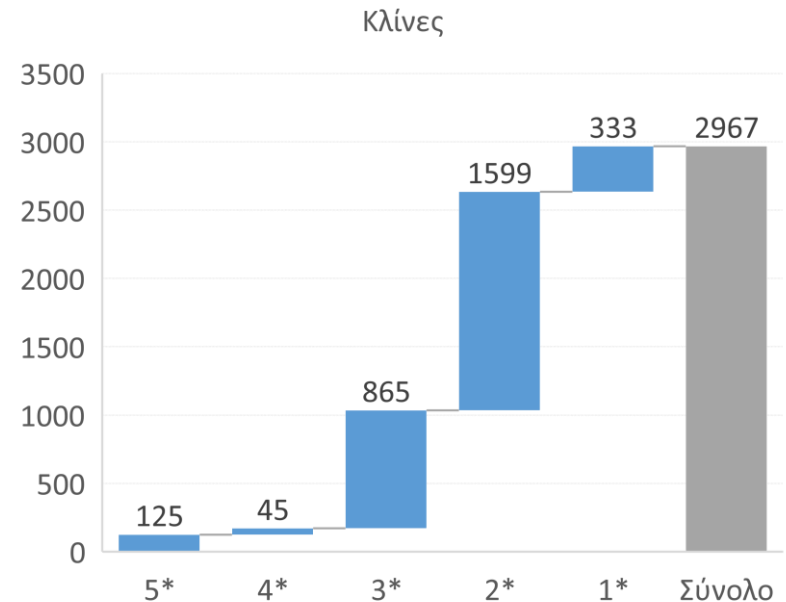
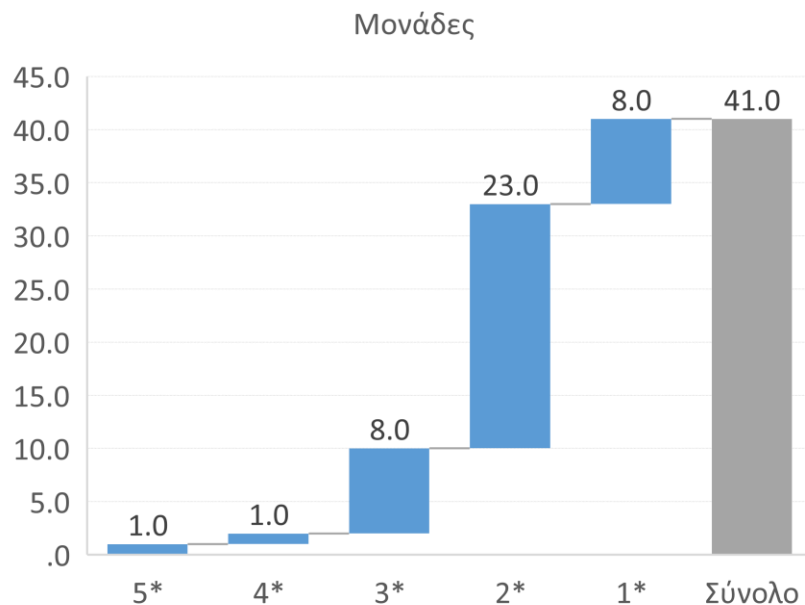
Επιβατική κίνηση κρουαζιέρας από το λιμάνι Πειραιά

Επίδραση
CoViD 19

Πηγή: ΟΛΠ

Ξενοδοχειακό δυναμικό στον Δήμο Πειραιά ανά κατηγορία, 2020

Περίπου 6,2% των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Αττικής

2019: συνολικές αφίξεις στα ξενοδοχειακά καταλύματα της πόλης ανήλθαν σε 264,8 χιλ.
(5,5% στο σύνολο των ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην περιφέρεια Αττικής)

Πηγή: ΙΤΕΠ

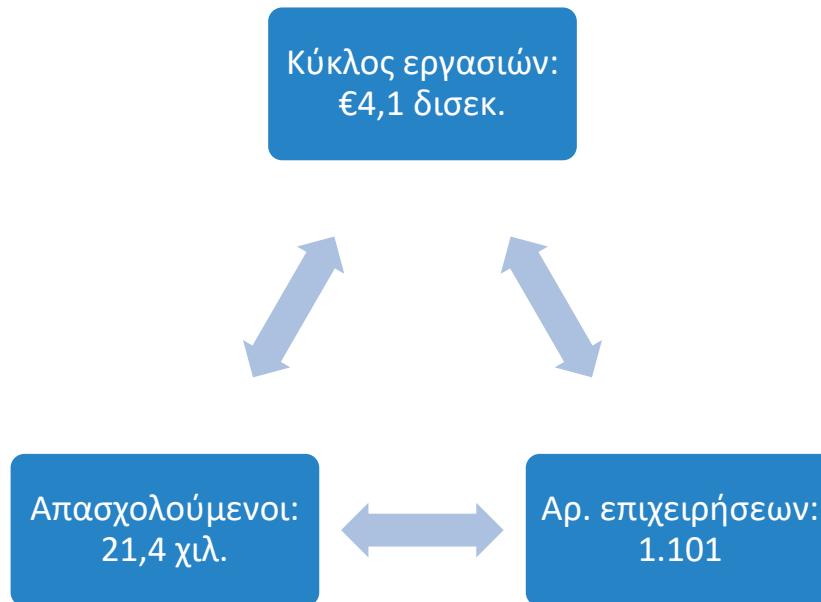
Έρευνα πεδίου στις επιχειρήσεις του Δήμου Πειραιά

*Η έρευνα πεδίου υλοποιήθηκε το 2022

Επιχειρηματικός ιστός Δήμου Πειραιά

- Το μέσο μέγεθος της επιχείρησης το 2021 είχε κύκλο εργασιών στα €3,15 εκατ. ετησίως, και διαμεση απασχόληση 44 εργαζόμενους

Στο σύνολο των επιχειρήσεων...

Ως προς το μέγεθος των επιχειρήσεων...

- κλάδος Τηλεοπτικού προγραμματισμού, με μέσο κύκλο εργασιών €48,8 εκατ. ετησίως
 - ακολουθούν οι Νοσοκομειακές δραστηριότητες (€30,4 εκατ.) και η Παραγωγή ειδών διατροφής (€21,7 εκατ.)
- Σε χαμηλότερα επίπεδα, οι Αθλητικές δραστηριότητες και το Ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο, με κύκλο εργασιών κατά μέσο όρο στα €20,7 εκατ. ετησίως, αμφότερα.

Πηγή: ICAP, Data.Prisma

Κλαδική διάρθρωση επιχειρήσεων Δήμου Πειραιά

Κύριοι κλάδοι δραστηριότητας – Βασικά διαρθρωτικά στοιχεία

Υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες

- Αρ. επιχειρήσεων: 137 ή 12,4%
- Κύκλος εργασιών €1.058 εκατ. ή 21%
- Απασχολούμενοι 3.429 ή 20,4%

Χονδρικό εμπόριο μηχανημάτων, εξοπλισμού και προμηθειών

- Αρ. επιχειρήσεων: 95 ή 8,6%
- Κύκλος εργασιών €271,1 εκατ. ή 6,6%
- Απασχολούμενοι 419 ή 22,4%

Εκμίσθωση και διαχείριση ιδιόκτητων/μισθωμένων ακινήτων

- Αρ. επιχειρήσεων: 76 ή 6,9%
- Κύκλος εργασιών €14,2 εκατ. ή 0,4%
- Απασχολούμενοι 76 ή 0,4%

Ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο

- Αρ. επιχειρήσεων: 47 ή 4,3%
- Κύκλος εργασιών €966 εκατ. ή 23,6%
- Απασχολούμενοι 769 ή 3,6%

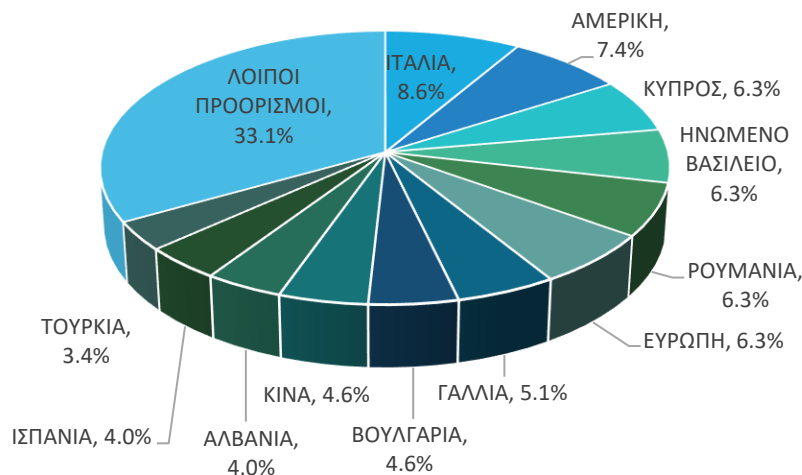
Χονδρικό εμπόριο ειδών οικιακής χρήσης

- Αρ. επιχειρήσεων: 45 ή 4,1%
- Κύκλος εργασιών €150 εκατ. ή 3,7%
- Απασχολούμενοι 419 ή 2,0%

Πηγή: ICAP, Data.Prisma

Κύριοι προορισμοί προϊόντων και υπηρεσιών για τις τοπικές επιχειρήσεις η Ιταλία και η Β. Αμερική

- Σημαντική διεύρυνση, με το 1/3 των πωλήσεων στους Λοιπούς προορισμούς.
- Ενδεχομένως εξαιτίας της φύσης των προϊόντων

% επιχειρήσεων

Πηγή: Έρευνα πεδίου

Κορυφαία εξαγόμενα προϊόντα

- Ναυτιλιακός εξοπλισμός
 - ναυτιλιακά είδη (ανταλλακτικά και εξαρτήματα πλοίων)
 - εξαρτήματα για μαρίνες/λιμένες
 - βιολογικός εξοπλισμός πλοίων
 - υπηρεσίες ναύλων και επιθεώρησης πλοίων
- Βιομηχανικά προϊόντα
 - βιομηχανικά εξαρτήματα
 - ηλεκτρολογικό υλικό για τις βιομηχανίες
 - εξειδικευμένα βιομηχανικά είδη
- Μηχανολογικός εξοπλισμός
- Ηλεκτρονικά και ηλεκτρολογικός εξοπλισμός
- Λογισμικό και εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών

Η υψηλή ζήτηση των εγχώριων προϊόντων στις διεθνείς αγορές ενισχύει την εξαγωγική δραστηριότητα

Πηγή: Έρευνα πεδίου
Σημ: Κλίμακα Likert από 1 έως 5

Βασικός λόγος της εξαγωγικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων:

- η ζήτηση προϊόντων σε ξένες αγορές,
- η ανάγκη για διείσδυση προϊόντων επιχείρησης σε νέες αγορές και

Λιγότερο σημαντικοί παράγοντες

- ο υψηλός ανταγωνισμός στην εγχώρια αγορά
- η επέκταση δραστηριοτήτων με εξαγωγές νέων προϊόντων.

Η ποιότητα προϊόντων το κύριο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, ανασταλτικός παράγοντας το κόστος μεταφορών

Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

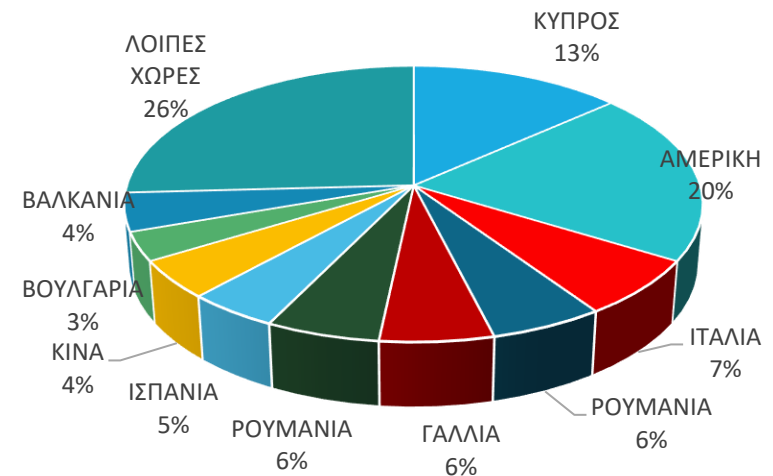
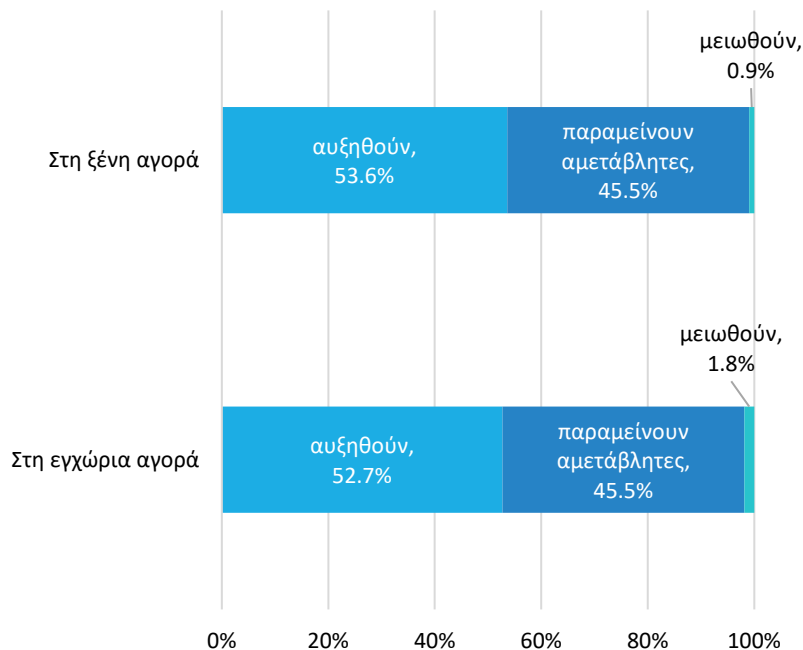
Εμπόδια

Πηγή: Έρευνα πεδίου
Σημ: Κλίμακα Likert από 1 έως 5

Αισιοδοξία για τις πωλήσεις, εγχωρίως και σε ξένες αγορές στην επόμενη πενταετία

- Πάνω από τις μισές επιχειρήσεις εκτιμούν άνοδο των πωλήσεων στην ξένη αγορά. Το ίδιο και για την εγχώρια αγορά.
- Η Β. Αμερική, η Κύπρος και η Ιταλία με σημαντικές προοπτικές ανόδου πωλήσεων.

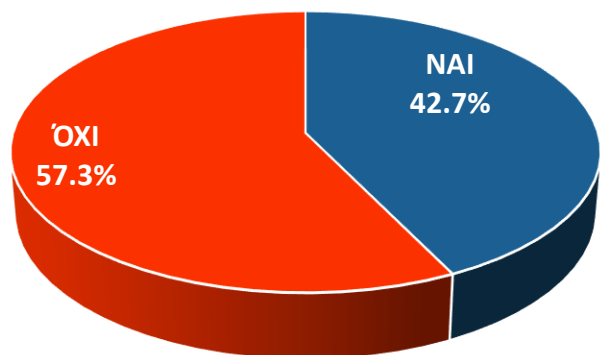
% επιχειρήσεων

Πηγή: Έρευνα πεδίου
Σημ: Κλίμακα Likert από 1 έως 5

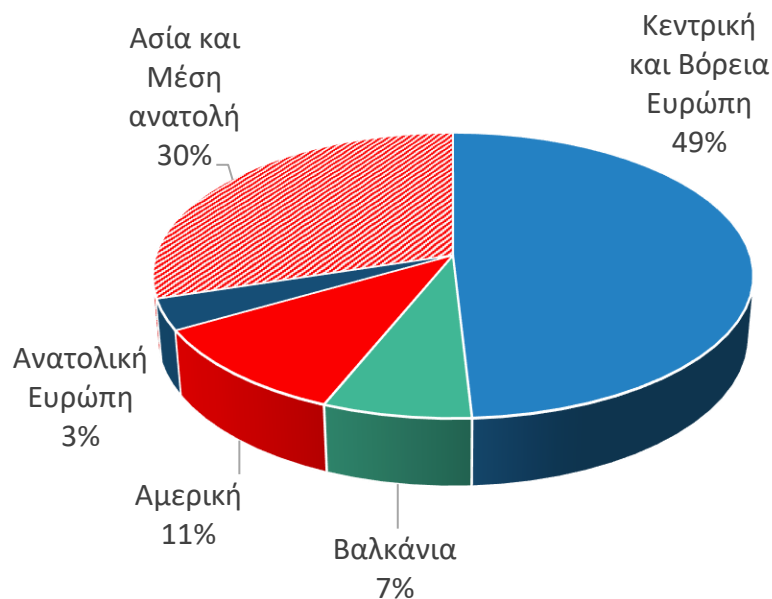
Από την άλλη όμως, μόλις 2 στις 5 επιχειρήσεις σχεδιάζουν προώθηση προϊόντων σε νέες αγορές την επόμενη 5ετία.

Οι μισές επιχειρήσεις που σχεδιάζουν προώθηση των προϊόντων/υπηρεσιών τους προς νέες αυτούς αγορές, στοχεύουν σε αγορές της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπη

Σχεδιάζετε προώθηση προϊόντων/υπηρεσιών σε νέες αγορές;

% επιχειρήσεων

% επιχειρήσεων

Πηγή: Έρευνα πεδίου

Κλάδοι/κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων του Δήμου Πειραιά με ισχυρή δυναμική εξαγωγών

Ναυτιλιακός εξοπλισμός και εξαρτήματα πλοίων

- *Ships, boats and floating structures*
- *Electrical machinery and equipment*
- *Nuclear reactors, boilers, machinery and mechanical appliances*

Πληροφορική και τηλεπικοινωνίες

- *Transmission apparatus;*
- *Signalling apparatus; electric sound or*
- *Electrical capacitors; fixed, variable or adjustable (pre-set) & Electrical resistors*
- *Circuits; printed*
- *Electrical apparatus & Lamps; electric filament or discharge lamps*
- *Thermionic, cold cathode or photo-cathode valves and tubes*
- *Diodes, transistors, similar semiconductor devices & Electronic integrated circuits*
- *Electrical machines and apparatus & Insulated wire, cable and other electric conductors,*
- *Carbon electrodes, carbon brushes, lamp carbons, battery carbons & Electrical insulators of any material*

Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός

- *Electrical machinery and equipment*
- *sound recorders and reproducers & television image and sound recorders and reproducers*

Πηγή: Έρευνα πεδίου

Μικρές διαφοροποιήσεις ως προς τους κύριους εμπορικούς εταίρους μεταξύ τοπικών κλάδων και κλάδων σε εθνικό επίπεδο.

- Κύριοι προορισμοί προϊόντων/υπηρεσιών, που ξεχώρισαν για την υψηλή εξαγωγική δυναμική τους στο Δήμο Πειραιά, την τελευταία 4ετία σε εθνικό επίπεδο

Ναυτιλιακός εξοπλισμός και εξαρτήματα πλοίων

- Ην. Βασίλειο
- Νησιά Μάρσαλ
- Κίνα
- Κορέα
- Βέλγιο
- Ιταλία
- Ισπανία

Πληροφορική και τηλεπικοινωνίες

- Ολλανδία
- Ισραήλ
- Κύπρος
- Πολωνία
- Βουλγαρία
- Ιταλία
- Σουηδία

Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός

- Γερμανία
- Ιταλία
- Ολλανδία
- Η.Π.Α.
- Ισραήλ
- Κύπρος
- Ρουμανία
- Ισπανία
- Βουλγαρία
- Τουρκία

Προορισμοί με ανοδική τάση εξαγωγών σε εθνικό επίπεδο.

Πηγή: Eurostat

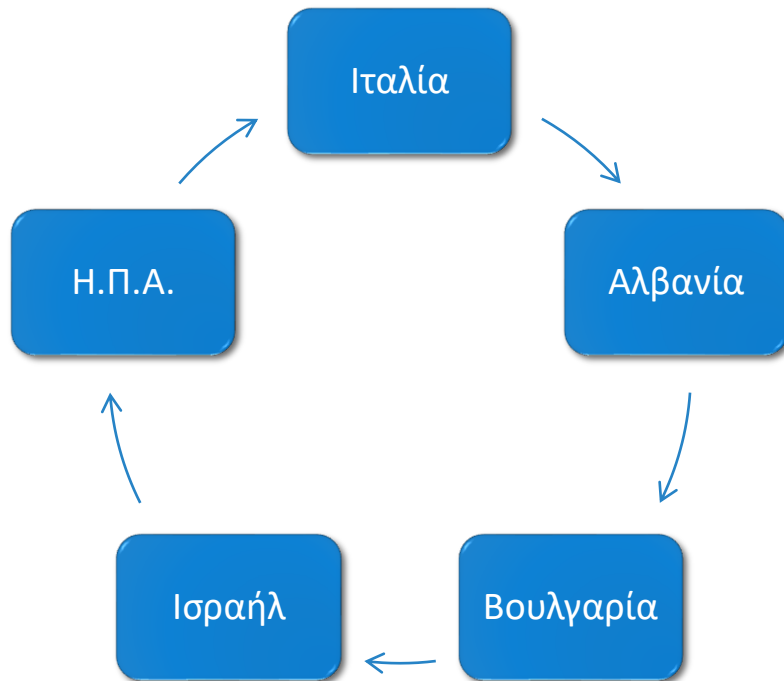
Προσδιορισμός των αγορών στόχων

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου στις επιχειρήσεις που εδρεύουν στο Δήμο Πειραιά και διαβλέπουν ισχυρή εξαγωγική δυναμική προέκυψαν οι εξής αγορές στόχοι:

Βουλγαρία	Γερμανία	Ην. Βασίλειο	Ιταλία
Κύπρος	Ρουμανία	Αλβανία	Κίνα
Η.Π.Α.	Ισπανία	Ολλανδία	Πολωνία

Οι 5 προτεινόμενες αγορές στόχοι

Για την ανάλυση και αξιολόγηση των τρόπων διείσδυσης και προώθησης των ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές, επιλέχθηκαν 5 αγορές – στόχοι που να συγκεντρώνουν την πλειοψηφία των διαφορετικών προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων του Δήμου Πειραιά.

Οι περισσότερες χώρες αποτελούν ικανές αγορές – στόχους με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης των εξαγωγών, και σε εθνικό επίπεδο.

Δράσεις διείσδυσης και προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών σε νέες αγορές

- ❖ Γενικά χαρακτηριστικά εμπορικού ενδιαφέροντος
 - Εξωτερικές ροές, Κύρια εξαγόμενα προϊόντα
- ❖ Τρόποι διείσδυσης
 - Μέσω αντιπροσώπου/διανομέων
 - Ίδρυση τοπικής επιχείρησης
 - Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας
 - Δίκτυα Διανομής
 - Προβολή/ προώθησης μέσω εμπορικών εκθέσεων, εκδηλώσεων
- ❖ Απαιτούμενα πιστοποιητικά
 - Ρυθμιστικό πλαίσιο
 - Φορολογικό σύστημα
 - Άδεια εισαγωγής/Τελωνείο
 - Ειδικές προδιαγραφές συσκευασίας προϊόντος κτλ

Δίκτυα προώθησης και προβολής προϊόντων

- Παγκόσμια Ομοσπονδία Επιμελητηρίων
- Παγκόσμια πύλη των Εμπορικών Επιμελητηρίων.
- Enterprise Europe Network.
- Διεθνής Ομοσπονδία Συνδέσμων Τελωνειακών Εμπειρογνομόνων.
- Παγκόσμιο Οργανισμός Εμπορίου.
- Παγκόσμια Ομοσπονδία Εμπορευματικών Σημείων

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Για την επικοινωνία

Aggelos Tsakanikas

atsaka@central.ntua.gr